

CRACOVIA URBS EUROPAEA

KONFEDERACJA NA RZECZ PRZYSZŁOŚCI KRAKOWA

ul. Miodowa 41/14, 31-052 Kraków, tel. (12) 429 43 01

Wnioski

w związku z ogłoszeniem o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Bulwary Wisły”

1. Krakowski odcinek rzeki Wisły winien być rozpatrywany nie jako lokalny i doraźny problem gminny, ale jako zagadnienie należące do wielkiego dziedzictwa narodowego i światowego (w zakresie kulturowym) oraz systemu korytarzy ekologicznych o ponad europejskim znaczeniu. Choć określone w załączniku graficznym granice dotyczą tylko wycinka problemu, prawidłowe rozwiązanie zadania planistycznego musi być rozpatrywane w kontekście tych generalnych wartości
2. Należy zatem uwzględniać fakt, że w Krakowie Wisła i jej otoczenie to:
 - obszar, który zachował w znacznym stopniu charakter rzeki i jej otoczenia o niezwyklej wartościach przyrodniczych,
 - fundamentalny element kompozycji przestrzeni miejskiej Krakowa i wyróżnik tożsamości Krakowa, ukształtowany przez przyrodę i człowieka
 - przestrzeń w krajobrazie kulturowym, która uwidacznia różnorodne historyczne składniki współczesnego Krakowa i ich indywidualny wyraz.Dzięki temu nadal czytelna jest specyfika urbanistyczna miasta i kształtowana jest samoświadomość jego mieszkańców.
3. W planie należy ująć przestrzeń wnętrza Wisły, jako kluczową determinantę jakości życia krakowian w centrum miasta. Wymaga to uwzględnienia uwarunkowań społecznych oraz środowiskowych, w tym szerokiego wachlarza potrzeb mieszkańców, poczynając od roli Wisły w kształtowaniu klimatu i przewietrzaniu centrum miasta po funkcję miejsca kontemplacji i rekreacji.
4. Celem planu powinno być sformułowanie warunków polityki planowania przestrzennego dla tego obszaru, zapewniających mu:
 - uchronienie od zataraty wyjątkowych i istotnych wartości,
 - wykluczenie dewastacji i utraty jego szczególnego piękna.Instrumentem ochrony elementów decydujących o zachowaniu wartości i atrakcyjności terenu stać się powinien:
 - zamierzony plan „Bulwarów Wisły”,

- ustanowienie parku kulturowego wnętrza Wisły, zgodnie z ustawą o ochronie zabytków,
 - wykorzystanie koncepcji systemu parków rzecznych jako składnika zrównoważonego rozwoju przestrzennego Krakowa.
5. Nawet ograniczony do obszaru „Bulwary Wisły” (tj. terenu wskazanego w ogłoszeniu), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zadaniem uzasadnionym wobec silnego naporu inwestycyjnego na to miejsce.
 6. Przy konstruowaniu planu domagamy się aby został on oparty na niezależnych analizach krajobrazowych i konserwatorskich, uwzględniających wspomniane wyżej bogactwo naturalne, wartości urbanistyki i architektury Krakowa oraz walory wnętrza krajobrazowego doliny Wisły. To wielkie zadanie możliwe jest między innymi dzięki wykorzystaniu opracowań już istniejących, wymagających aktualizacji i syntezy.
 7. Przy sporządzaniu analiz należy pamiętać o wyjątkowych uwarunkowaniach krajobrazowych, na które składają się widoki bliskie (w rejonie bulwarów) i dalekie, sięgające po krawędzie doliny, wyznaczone przez wzniesienia Bramy Krakowskiej, z pasmami Bielani i Sikornika, Krzemionek Podgórskich i Dębnickich, z uwzględnieniem dominanty Wawelu i Skałki oraz panoram Krakowa, Kazimierza, Podgórze, Dębnik i Zwierzyńca, eksponowanych od strony Wisły.
 8. Szczególnie należy wystrzegać się prymitywnej interpretacji hasła „odwracania Krakowa do Wisły”, rozumianego jako zabudowanie bulwarów. Historyczny Kraków stykał się bezpośrednio z Wisłą tylko poprzez niektóre zespoły zabudowy, np: Wawel, Skałkę, klasztor ss. Norbertanek, śródmieście Podgórze. Nad Wisłą znajdują się za to skwery, parki a także tereny zielone czekające na urządzenie. Jest to specyfiką Krakowa, odróżniającą się jakością przestrzeni od typowych rozwiązań licznych miast, które rzeki szczelnie obudowały.
 9. Oczekiwany kierunek dyspozycji planistycznych zakłada utrzymanie szerokiej i wolnej od zabudowy przestrzeni koryta rzeki i jej brzegów, zagospodarowanych jako zielone bulwary i skwery. Podstawową funkcją tej przestrzeni winna wynikać z jej:
 - roli w doskonałej ekspozycji zespołów zabytkowych Krakowa
 - naturalnych walorów rekreacyjnych
 - roli korytarza ekologicznego drożnego na całej długości, jako drogi migracji zwierząt i ciągu aerosanitarnego, istotnego dla przewietrzania miasta,
 - roli podstawowego ciągu edukacyjno-rekreacyjnego Krakowa, służącego mieszkańcom i turystom
 zgodnie z ideą „**Via Europea**”, zgłoszoną przez naszą Konfederację.
 10. Za wykluczone uważamy zatem:
 - przekształcenie brzegów Wisły w ciąg tranzytowej komunikacji kołowej.
 - wprowadzanie zabudowy (np. hotelowej czy „apartamentowej”, itp.), która powstaje kosztem walorów przestrzeni publicznej miasta. Przestrzeń ta bowiem jest dobrem zarówno mieszkańców Krakowa i całej Polski, jako pomnik narodowego i światowego dziedzictwa i nie może zostać zawłaszczona przez inwestorów. Dotyczy to również nadbudów i przekształceń istniejących obiektów (np. zamysł nadbudowy zabytkowej elektrowni podgórskiej, pod pretekstem stworzenia nowego muzeum).

- tworzenie barier ekologicznych i przeszkód w przewietrzaniu miasta w postaci obiektów kubaturowych nowoprojektowanych lub nadbudowywanych.

11. Oczekujemy, że plan:

- zachowa indywidualne i specyficzne cechy dzielnic historycznych usytuowanych wzdłuż rzeki; dotyczy to także poszczególnych obiektów i ich kontekstu,
- zachowa walory widoków i panoram bliskich i dalekich, a także ekspozycję bierną (widoki na wewnątrz Wisły) i czynną (widoki z wnętrza Wisły), uwzględniając niezbędne wskazania korygujące,
- zakazuje inwestycji (w tym przekształceń) sprzecznych ze wskazanymi wartościami,
- dopuści nową zabudowę oraz przekształcenia istniejącej wyłącznie jako uzupełnienie historycznych układów, pod warunkiem podporządkowania skali, podziałów i cech nowych elementów - strukturom istniejącym,
- zachowa podstawowy sposób zagospodarowania brzegów Wisły jako zielonych bulwarów i skwerów, uwzględniając ich dokonponowanie i rozwój,
- wykluczy obiekty, urządzenia i funkcje szkodzące przyrodzie, a zwłaszcza sprzeczne z rolą głównego korytarza ekologicznego Krakowa,
- utrwali i rozwinie wykorzystanie rzeki i jej brzegów jako podstawowego ciągu edukacyjno-rekreacyjnego: pieszego, rowerowego oraz komunikacji wodnej (w tym szlaku kajakowego i żeglarskiego),
- ustanowi przestrzeń spokojnej i zrównoważonej rekreacji,
- zidentyfikuje problemy własnościowe, których rozwiązanie jest konieczne dla przejścia we władanie terenów interesu publicznego przez miasto.

12. Wobec oczywistego faktu, że obszar wyznaczony w obwieszczeniu o przystąpieniu do sporządzania planu „Bulwary Wisły” nie rozwiązuje ważnych potrzeb Krakowa i jego mieszkańców w kontekście styku miasta z rzeką, niezbędne jest rozpatrywanie obszaru planu w kontekście całego odcinka Wisły od opactwa w Tyńcu do klasztoru w Mogile. Postuluje się również możliwie najszybsze przystąpienie do opracowania planistycznego pozostałych odcinków Wisły, a także weryfikację planów istniejących, np. dla obszaru „Zabłocie”.

Prezes Zarządu
arch. Jarosław Żółciak

Przewodniczący Rady
dr Zbigniew Beiersdorf

Kraków, 30 listopada 2007.